

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

תוכן

- א. זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי האי אייתי סהדי דאבהתיה היא והאי אייתי סהדי דאכלה שני חזקה ... מה לי לשקר במקום עדים לא אמרינן.....2
- ב. הדר א"ל אין דאבהתך היא וזבנתה מינך והאי דאמרי לך דאבהתני דסמך לי עלה כדאבהתני טוען וחוזר וטוען או אין טוען וחוזר וטוען עולא אמר טוען וחוזר וטוען.....2
- ג. היכא דא"ל של אבותי ולא של אבותיך דאינו טוען וחוזר וטוען.....3
- ד. והיכא דהוה קאי בי דינא ולא טען ואתא מאבראי וטען אינו חוזר וטוען מאי טעמא טענתיה אנמריה ... והיכא דאישתעי מילי אבראי ולא טען ואתא לבי דינא וטען דחוזר וטוען מאי טעמא עביד איניש דלא מגלי טענתיה אלא לבי דינא.....4
- ה. האי אייתי סהדי דאבהתיה ואכלה שני חזקה והאי אייתי סהדי דאכלה שני חזקה ... אוקי אכילה לבהדי אכילה ואוקי ארעא בחזקת אבהתא.....4
- ו. ב' כתי עדים המכחישות זו את זו ... זו באה בפני עצמה ומעידה וזו באה בפני עצמה ומעידה.....5
- ז. הדר אייתי סהדי דאבהתיה היא ... אנן אחתיניה אנן מסקינן ליה לזילותא דבי דינא לא חיישינן.....6
- ח. שנים אומרים מת ושנים אומרים לא מת שנים אומרים נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה הרי זו לא תנשא ואם נשאת ... תצא ... בזמן שבאו עדים ואח"כ נשאת.....7
- ט. אין מעלין לכהונה על פי עד אחד.....8

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

דף לא.

**א. זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי האי אייתי סהדי
דאבהתיה היא והאי אייתי סהדי דאכלה שני חזקה ... מה
לי לשקר במקום עדים לא אמרינן**

זה אומר¹ של אבותי וזה אומר של אבותי, והביא המערער עדים שהיתה של אבותיו מעולם² וידוע להם שלא מכרוה, והמחזיק מביא עידי חזקה, מוציאין אותו מידו ותחזור לזה שהביא עדים שהיא של אבותיו, שהרי דבריו נגד העדים הם ולא יועיל לו כל מינו שבעולם³.

לפיכך מחזיר הקרקע וגם הפירות שאכל, אפילו אין עדים שאכלם אלא על פיו, שאין כאן מינו לומר אכלתי ומשלי אכלתי, שהרי עדים מכחישיין אותו בין על גוף קרקע בין על הפירות. ואין לו זכות אלא חזקתו שאכל הוא הפירות ג' שנים, ולזה אין לו טענה, שהרי אינו טוען שאכל הפירות משום שלקה הוא השדה ממנו⁴.

**ב. הדר א"ל אין דאבהתך היא וזבנתה מינך והאי דאמרי לך
דאבהתי דסמיך לי עלה כדאבהתי טוען וחוזר וטוען או
אין טוען וחוזר וטוען עולא אמר טוען וחוזר וטוען**

¹ שו"ע ונו"כ קמו כד

² דאם אמרו עדי המערער דשל אבותיו היתה מעולם ולא מכרוה, אזי בכל ענין מוציאין מיד המחזיק, דהא לא מצי המחזיק למיטען שאבותיו קנאוה מאבות דהמערער, דהא העידו שלא מכרוה מעולם. סמ"ע נח

³ דהא טענה דחזקה הוי חזקה שאין עמה טענה, וליכא למימר נהימניה שהיא של אבותיו במינו דאי בעי אמר מינך זבינתא, דהוי מינו במקום עדים, כלומר והאיך נוכל לומר שמענתו שאומר שהיא של אבותיו אמת במינו דאמר מינך זבינתא, והרי עדים מעידים כנגדו גם כן שהיה של אבותיו של המערער ומינו במקום עדים לא אמרינן. לבוש שם

⁴ סמ"ע נט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

חזר זה המחזיק⁵ וטען אמת שהיתה של אבותיך ולא מכרוה מעולם, אבל אני קניתייה ממך שאתה מכרת לי, ומה שמענתי תחלה של אבותי רציתי לומר שאני סומך עליה שהיא שלי כאילו היתה של אבותי, או כשהעדים מעידים סתם הוא טוען ואומר של אבותי שלקחה מאבותיך, שאין המערער יכול לטעון ברי שלא מכרו אבותיו⁶, הרי זה טענה נכונה שנותן אמתלא לדבריו ושומעין לו כיון שאינו סותר את דבריו הראשונים.

אולם אם אומר של אבותי שלקחו ממך, אין שומעין לו כל זמן שאין לו ראיה שאבותיו דרו בה יום אחד, כיון דהמערער טוען טענת ברי שלא מכרה לאבותיו⁷.

וכן אם לא העידו עידי⁸ המערער רק סתם שהיה של אבותיו ואין מעידין שלא מכרוה, אם אפשר לפרש⁹ דברי המחזיק שאמר של אבותיו שרצה לומר שאבותיו קנאוה מאבותיו של זה והורישם לוי¹⁰ שומעין למחזיק¹¹, כיון שהוא מוחזק בה, אבל אם טען מתחלה שהיה של אבותיו מעולם אינו חוזר וטוען לומר שאבותיו קנאוהו, דסותר טענתו.

ג. הינא דא"ל של אבותי ולא של אבותיך דאינו טוען וחוזר וטוען

ואם אמר המערער של אבותיו והמחזיק אומר גם כן של אבותיו דמשמע ולא של אבותיך, אנן לא טענינן ליה ליישב דבריו אלא אם כן הוא מפרש דבריו בעצמו. ומיהו אם יש לו עדים שאבותיו דרו בו יום אחד, אף על גב

⁵ שו"ע ונו"כ שם

⁶ ואני חוכך בזה דמה בכך ס"ם המערער טוען ברי שהיו של אבותיו א"כ זה שטוען שהיה של אבותיו חזקה שאין עמה טענה היא ובעי ראיה שאבותיו דרו בו יום א'. ש"ך כה

⁷ סמ"ע שם

⁸ רמ"א שם

⁹ לבוש וסמ"ע שם סא

¹⁰ לבוש וסמ"ע שם ס

¹¹ והש"ך [סקב"ג] תמה, כיון דהטור [לעיל סעיף כ"א] פסק דבעינן דוקא עדים שדר בה חד יומא, א"כ אפילו טען בפירוש שאבותיו דרו בה ג"כ לא מהני. ואין לומר דטענינן עבורו שידוע שאבותיו לקחה בפניו, דא"כ גם בלוקח שטוען זבנתי מפלוני דזבנה מינך נטעון עבורו שבפניו קנאה. ועוד הקשה דלשון ירשתי מאבותי משמע ג"כ שמעולם היתה שלהם כמו בטוען של אבותי. ועיין ביאורים [סקב"ט] דלדינא אין נפ"מ בזה כיון דהש"ך פסק בס"ק י"א דמהני כשטוען בפירוש דדר בה יום אחד, דלא כרמב"ן [במלחמות ב"ב י"ז ע"א מדפי הרי"ף].

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

דלא טען לפרש דבריו אנן טענינן ליה, דכיון שיש לו עדים שאבותיו דרו בו יום אחד על כרחך כוונתו היתה כן בטענותיו.

**ד. והיכא דהוה קאי בי דינא ולא טען ואתא מאבראי וטען
אינו חוזר וטוען מאי טעמא טענתיה אגמריה ... והיכא
דאישתעי מילי אבראי ולא טען ואתא לבי דינא וטען
דחוזר וטוען מאי טעמא עביד איניש דלא מגלי טענתיה
אלא לבי דינא**

כל האמור הוא¹² שחוזר וטוען כן בעודן בפני בי"ד, אבל אם יצא מבי"ד וחוזר וטוען כן אין שומעין לו, דחיישינן שמא למדוהו לטעון שקר. וכן אם אמר מתחלה של אבותי ולא של אבותיך, אין יכול לחזור ולטעון של אבותי שקנאוה מאבותיך אפילו בעודו בבי"ד דסותר טענתו הראשונה. במה דברים אמורים שאין חוזר וטוען כשטוען תחלה בפני בי"ד, אבל אם הציע דבריו חוץ לבי"ד יכול לחזור ולטעון בבי"ד טענה אחרת אפילו מה שסותר דבריו הראשונים, דעביד איניש דלא מגלי טענתיה חוץ לבי"ד, שלא ילמוד מי שכנגדו טענת שקרים להשיב עליהם עד שיבא בפני בי"ד, שיצטרך להשיב פתאום ומשיב האמת.

**ה. האי אייתי סהדי דאבהתיה ואכלה שני חזקה והאי אייתי
סהדי דאכלה שני חזקה ... אוקי אכילה לבהדי אכילה
ואוקי ארעא בחזקת אבהתא**

הביא האחד עדים¹³ שהיא של אבותיו ואותם העדים עצמם מעידים ג"כ שאכלה שני חזקה והרי היא תחת ידו¹⁴, והביא האחר שאותם הג' שנים

¹² שו"ע ונו"כ שם

¹³ שו"ע ונו"כ קמו"ג

¹⁴ לפי עדותן. סמ"ע שם נה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

עצמם שהעידו עליו הראשונים אכלה זה והרי היא תחת ידו¹⁵, נמצא עדות של שניהם מוכחשת ועדות דשל אבותיו דראשון קיים¹⁶, ומעמידן אותו ביד זה שהעידו עדיו שהיא של אבותיו ומורידין אותו לתוכה.

אם לוי היה מוחזק בשדה¹⁷, ושמעון הביא עדים שהיא של אבותיו ומסרו הב"ד לידו, ואח"כ הביא ראובן עדים שהיא של אבותיו, כיון דשעשה שהחזיקו הב"ד לשמעון לא הי' ראובן מערער כלל, הוי שמעון מוחזק גמור לא מצי ראובן לאפוקי מיניה.

דף לא:

ו. ב' כתי עדים המכחישות זו את זו ... זו באה בפני עצמה

ומעידה וזו באה בפני עצמה ומעידה

שתי¹⁸ כתי עדים¹⁹ מכחישות זו את זו, כגון אחת אומרת פלוני לזה מפלוני מנה ביום פלוני והאחרת אומרת לא לזה כי לא זוהו ידו מתוך ידינו כל אותו היום וידענו שלא לזה באותו יום²⁰, הרי על כרחך אחת מהן משקרת ואין

¹⁵ לפי עדותן. סמ"ע שם נה

¹⁶ דאף דהוכחו עדים הללו במקצת עדות, מ"מ במאי דלא אתכחו מאמינין להן כיון דלא ידעינן איזו כת העידו שקר, וכעין זה כתבו הטור והמחבר בריש סימן ל"א דשתי כתי עדים המכחישות זו את זו כל אחת באה בפני עצמה ומעידה בעדות אחרת, ע"ש. סמ"ע שם נו

¹⁷ ובש"מ שם והביא דברי הר"י בעליות דבכה"ג דהי' ביד לוי אף אם הי' ראובן מערער מיד ולא הי' מביא עדים ונתנו הב"ד לשמעון כשהביא ראובן אח"כ עדים לא מפקי' מיד שמעון דדוקא הכא שלא הי' שום אדם מוחזק בקרקע. אבל כשהי' לוי מוחזק בה קודם ערער זה ובא שמעון בעדיו וביטל חוקה שלו והוציאה מיד לוי בדין נכנס יהודה תחת לוי בחזקה ולא מהני ערער ראובן ע"ש. הי' רע"א שם ועיי"ש עוד

¹⁸ שו"ע ונו"כ לא א

¹⁹ ואם העדים עצמם מכחישים זה את זה עיין ש"ך שם א דבר זה נפלה בו מחלוקת גדולה בק"ק בריסק במעשה שאירע שם כן, ונחלקו הלומדים מאד בדבר, והניחו בצ"ע. ועיי"ש בש"ך מסקנתו דכי היכא דב' כתי עדים פסולים לעדות אחרת, ה"ה שני עדים ועיין בתומים (סק"א) שברר כי דעת רש"י (כתובות כג א) ורמב"ם (פ"ב מגירושין ה"ט) דלא מפסלי הואיל ולא הוכחו מן שנים, ולדינא עיקר כתום (ר"ה כד: ד"ה אבל) ור"ן (כתובות י א) ורמב"ן (שם יט ב) וראב"ן (שם יח א) דמפסלי.

²⁰ לאפוקי אם אמרה כת השניה עמנו הייתם אתם העדים, זהו הזמה, ולאותה כת האחרונה שומעין ולא להראשונים, כמ"ש [הטור] בסימן ל"ח [סעיף ו']. סמ"ע שם א

תרומות והנצחות | בנק הדואר הי"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

אנו יודעין איזה מהן, לפיכך דברי שתיהן בטלים לעדות זו²¹, ומעמידים הממוזן בחזקת המוחזק²².

אבל לעדות אחרת כל אחת באה בפני עצמה ומעידה ומקבלין עדותה, דכשהיא בפני עצמה בפנינו על כל אחת אמרינן היא בחזקת כשרות והשניה הוא ששקרה כבר. ואפילו אם באותה עדות אמרו שני דברים והכחשו רק על אחת מהם נאמנים במה שלא הוכחשו²³.

אבל אחד מכת זו ואחד מכת זו שהעידו אחר כך בעדות אחת אינו כלום ואפילו שבועה אין צריך שהרי ודאי אחד מהם הוא שקרן²⁴, לפיכך שני מלוים ושני שטרות אפילו על לזה אחד ואחת מאלו הכתות חתומים על שטרו של זה והשנייה על שטרו של זה שניהם כשרים, שכל שטר בפני עצמו מכשרינן ליה.

ז. הדר אייתי סהדי דאבהתיה היא ... אנו אחתיניה אנו מסקינן ליה לזילותא דבי דינא לא חיישינן

הביא האחד עדים²⁵ שהיא של אבותיו ואותם העדים עצמם מעידים ג"כ שאכלה שני חזקה והרי היא תחת ידו, והביא האחר שאותם הג' שנים עצמם שהעידו עליו הראשונים אכלה זה והרי היא תחת ידו, וחזר השני והביא אף הוא עדים שהיא של אבותיו, הרי נמצאת גם עדות אבות מוכחשת, וגם עדות שני חזקה מוכחשת וחוזרים בי"ד ומסלקין ממנה אף הראשון ומניחין

²¹ ואם מכחישות בזה שאלו אומרים לזה פלוני מפלוני מנה וכת השניה אומרת הלזה לו מאתיים, או במנה שחזר ולבן, אף על פי שמעידים על יום אחד דהוי ליה כהכחשה וכנ"ל [סימן ל' סעיף ג'], והתובע אינו תובע אלא מנה אחד, מ"מ כיון דאין מכחישות זו את זו אלא בבדיקות, ובבדיקות עבידי דטעו, והם שתי כתות, ואין צריכה האחת לצירופה דהשניה, גובה מנה כדברי הפחות שבהן. דדוקא בכת אחת שאחד מהן אומר מנה והשני מאתיים, דאין עדות האחד בלא השני כלום, צריכין שיתבע התובע כדברי שניהן. סמ"ע שם

²² דאוקי תרי לבהדי תרי ואוקי ממונא בחזקת מריה

²³ פ"ת שם ב וכדינא דלעיל דנאמנים על אבהתא ומוכחשים על שני חזקה.

²⁴ דהוי כנמצא קרוב או פסול דכל העדות בטל, אורים שם ב, אבל תוס' סנהדרין כ' לחד תירוצא דלא הוי כנמצא אחד מהן קו"פ כיון דאין הפסול מבורר וידוע. הי' רע"א שם, וכתב הסמ"ע (סק"ב) דאף דליכא שבועה דאורייתא, מכל מקום היסת צריך לישבע, ופשוט.

²⁵ שו"ע ונו"כ קמו ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

אותו ביד שניהם וכל המתגבר ירד בה בדינא דכל דאלים גבר²⁶. ואם²⁷ היתה תחלה ביד אחד מהם שהיה מוחזק בה מעצמו, מחזירין אותו לידו כמו שהיתה תחלה.

ח. שנים אומרים מת ושנים אומרים לא מת שנים אומרים נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה הרי זו לא תנשא ואם נשאת ... תצא ... בזמן שבאו עדים ואח"כ נשאת

כבר התבאר במסכת יבמות דף פח: ובמסכת כתובות דף כב. ששנים אומרים²⁸ לאשת איש שמת בעלה ושנים אומרים לא מת, אפילו באו האחרונים אחר שהתירוה לא תנשא, ואם נשאת לאדם אחר כלומר למי שלא העיד לה, תצא מפני שהוא ספק עבור אותו אדם²⁹, ובזמן הבית חייב אשם תלוי.

ואם נשאת לאחד מעדיה³⁰ והיא גם היא אומרת ברי לי שמת³¹, הרי זו לא תצא.

²⁶ ולא דמי להיכא דמוחזק מעצמו דאמרינן היכא דהוי דינא דכל דאלים גבר שמניחין אותו ביד המוחזק בה, דהתם כיון שבא לידו מתוך חזקתו דומה קצת לכל דאלים גבר ומניחין אותו בידו, אבל היכא דבי דינא אסקוה ביה אנן אסקיניה ואנן אחתיניה ויהיו שניהן שוין בו כבתחילה ויחזור דינו לכל דאלים גבר, ולזילתא דבי"ד לא חיישינן. לבוש וסמ"ע שם נו

²⁷ רמ"א שם

²⁸ שו"ע ונו"כ אבהע"ז יז מב

²⁹ כלומר אף על פי שנשא' בהיתר ע"פ שנים הראשונים תצא מהיתירה ע"פ עדות האחרונים דלא אמרינן לא תצא מהיתירה אלא בפסולים אבל כל שהאחרונים ב' עדים כשרים ודאי מוציאים אותה דתרי ותרי ספיקא הוא, ואשה בחזקת א"א קיימא והבא עליה באשם תלוי קאי. ח"מ שם פ

³⁰ בגליון ש"ע דהגאון רע"ק זצ"ל נ"ב וז"ל וכן בנשאת לאחר שאומר ברי לי שא' מן העדים שאומרים לא מת הוא פסול אף דלא נפסל בב"ד וגם אינו ידוע בב"ד דמת מ"מ מקרי ברי ולא תצא. פ"ת שם קנו

³¹ רש"י ז"ל פירש ברי לי אין לבי נקפי שב"ר לי אלו הי' קיים הי' בא והקשה הר"ן ז"ל כיון שא"י בבירר באשם קיימא ומזה כבר נשמר ופיר' דאין אשם בא אלא למי שלבו נקפו אך ק' תינח הוא והיא אבל מה נעשה להבנים שיולדו הא ליהו ספיקא ממזרים ונהי דס"מ ד"ת שרי מ"מ הדבר תמוה להרבות ס"מ דתרי ותרי בישראל משא"כ לפי הר"ן לפי' נחא דעדוהא שאומרת ברי מועיל נמי להכשיר הולדות כדקי"ל ס"י ד.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ועוד התבאר במסכת כתובות שם, ששנים מעידים על אשת איש ואומרים³² שנתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה, הרי היא בחזקת אשת איש על פיה, שהרי שתי הכתות מעידים שהיתה אשת איש וממה נפשך יש כאן שנים עדים כשרים שהיתה אשת איש, ואין הכת השנייה מכחישה בזה, ובמה שאומרת נתגרשה בזו הכת השנייה מכחישה, והרי זה ביחס לגירושין תרי ותרי, ונחשב כאילו אין עדים על כך, ונשארה היא בחזקת אשת איש.

במה דברים אמורים כשנשאת לאחד מעדיה שאמר שנתגרשה, שכיון שהוא יודע שנתגרשה וגם היא אומרת בפניו שיודעת בבירור שנתגרשה, מצרפים הטעמים ואמרינן חזקה שאין מקלקלין את עצמן ולא תצא ממנו.

אבל אם נשאת לאחר הרי הדבר ספק אצלו שהרי העדים מכחישים זה את זה, וכן אם היא אינה יודעת בבירור שנתגרשה בגט כשר אלא שסמכה על העדים שאמרו שנתגרשה, אף על פי שנשאת לאחד מעדיה והוא יודע האמת בבירור שנתגרשה אבל אצלה הדבר נשאר בספק כיון שהעדים מוכחשים, לפיכך תצא והולד ספק ממזר.

ט. אין מעלין לכהונה על פי עד אחד

אין מעלין ליוחסין על פי עד אחד³³. אולם כבר התבאר במסכת כתובות דף כג: שבזמן הזה היה עד³⁴ אחד מעיד עליו שהוא כהן, נאמן אפילו להאכילו בתרומה שהוא מדרבנן³⁵, וכל שכן שנאמן³⁶ לקרות בתורה ראשון ולישא את כפיו, ואפילו אביו נאמן עליו³⁷. ושנים שבאו לפניו והעידו כל אחד על

³² שו"ע ונו"כ שם קנב ג

³³ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כ הלכה ד

³⁴ שו"ע ונו"כ שם ב ד

³⁵ והוא שמת הרמב"ם (פ"כ מאיסור"ב ה"א), והר"ן (כתובות י, ב מדפי הרי"ף) הקשה כיון דע"א נאמן באיסורין למה לא יהי נאמן ע"א להאכילו בתרומה דאורייתא. ועמ"ש בקו' ש"ש ש"ו (פט"ז) ליישב

³⁶ שם ג ב

³⁷ הטעם מבואר בש"ס דנאמן במינו דהא בידו הוא להאכילו תרומה, והרמב"ם ס"ל אפילו אם ידוע דהוא אביו מ"מ נאמן הוא וכן משמע מתוס' פ"ב דכתובות, והרמב"ן ס"ל כשידוע דהוא אביו אינו נאמן ועיין במגיד, ואביו נאמן לתרומה בזה"ה ל"שאר דברים כל מה שע"א נאמן נאמן אביו וליוחסין אינו נאמן וכשבא לישא אשה חיישינן שמא ממזר הוא כיון דאין לו חזקת כשרות וע"א ג"כ אינו נאמן כמ"ש בטור סי' ב' בשם הרמ"ה אף על גב דקי"ל כל דבר שאינו בחזקת כשרות ולא בחזקת איסור נאמן ע"א כמ"ש בי"ד סי' קס"ז גם קי"ל ספק ממזר מדאורייתא כשר לבא בקהל צ"ל מפני מעלות יוחסין אינו נאמן וכן מדויק מלשון הרמ"ה שהביא הטור שם, וכהן שנשא גרושה ואומר דאינו כהן אינו נאמן וכופין לגרש אות' ועיין בלבוש. ב"ש שם ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

חבירו שהוא כהן נאמנין ולא חיישינן לגומלין. כלומר שמא סכמו ביניהן להעיד אחד על חבירו.

במקומות שאוכלים תרומה מי שבא³⁸ ואמר כהן אני אינו נאמן, אפילו בזמן הזה שאין עבודה על גבי מזבח. ואין מעלין אותו לכהונה על פי עצמו לא לקרות בתורה ראשון ולא לישא כפיו ולא לאכול בתרומה אפילו בזמן הזה שהוא מדרבנן, ולא יאכל בקדשי הגבול עד שיהיה לו עד אחד. אולם אנו נוהגין³⁹ לקרות לתורה ראשון ומניחין לישא כפיו⁴⁰ לכל מי שיבא ויאמר כהן אני, שחוסר נאמנותו אינה אלא משום גזירה שלא יאכילוהו תרומה, כיון שמעלין מקריאת התורה לתרומה⁴¹, ואנו הואיל ואין תרומה מצויה בינינו כלל אין חוששינן לקריאת התורה ראשון, ואפילו לדוכן לא חיישינן.

ומה שנאמן לומר על עצמו שהוא כהן בימינו זהו אם הוא בעל תורה וירא אלקים הבא ממקום שיש שם בסביבתו שומרי תורה ומסורת ישראל⁴², אבל עם הארץ הבא ממקום שאין שם שומרי תורה ומצוות אינו נאמן ע"י עצמו אלא ע"י אחרים שיבררו לנו שאכן הוא כהן. ואם עד אחד כשר מעיד שהלה כהן⁴³, נאמן ויכול לישא כפיו ולעלות לתורה ראשון.

ואף על פי שאינו נאמן על עצמו לאכול תרומה, מכל מקום נאמן לאסור על עצמו בגרושה חללה וזונה, שהרישוינהו לנפשיה חתיכה דאיסורא ואינו מטמא למתים לפי דבריו. והנבעלת לו מפסולי כהונה כגון גרושה או זונה, הרי היא ספק חללה וזרעה פסול לכהונה מספיקא דשמא כהן הוא וחלל זרעו.

³⁸ שו"ע ונו"כ שם ג א

³⁹ רמ"א שם ומשנה ברורה קכח א

⁴⁰ הרמ"ך בעל דעה זו לא כתב רק לקרות בתורה ראשון ונתן טעם לדבר דלא אכפת לן אם יקרא בתורה ראשון כלומר דאין בזה צד איסור רק מפני דרכי שלום (כדאיתא במשנה בהנזקין דף נ"ט) אבל נשיאות כפים דאיכא איסור עשה בזה אין מקילין אף לדעת הרמ"ך. ח"מ שם א וצ"ל רמ"א הכריח בן מדכתבו הר"ן והמניד בשם רמ"ך מנהג שלנו להאמינו לקרוא בתורה ולא חיישינן שמא יאכל תרומה משום תרומה בזה"ז מדרבנן הוא והם תרצו משום דאין אנו נוהגים בארצותינו לאכול תרומה וקשה הא אכתי יש חשש שמא יעלה לנשיאת כפים אלא ודאי כל דבר שאין לו הנאה לא חיישינן שיעשה איסור ואין לו הנאה מזה. ב"ש שם ב. וקשה נהי דעכשיו בחוץ לארץ ליכא תרומה אכתי איכא מתנות כהונה של פדיון הבן, ולדעת הש"ע י"ד סי' ס"א מתנות זרוע לחיים וקיבה נוהג בחוץ לארץ. אבני מילואים שם א. ועיין בספר ישועות יעקב סק"א שב' לחלק בין זמן המקדש שהיו מברכין בשם המפורש איכא איסור עשה משא"כ בזה"ז ושוב מצא חילוק זה בתשובת מהר"ט (ח"א סי' קמ"ט) ולכן מסיק דהעיקר כדברי הרמ"א ז"ל דנאמן לנ"כ ומנהגן של ישראל תורה היא ע"ש.

⁴¹ ב"ש שם א

⁴² דע"י שבא ממקום שיש שם שותומ"צ מירתת לשקר דאפשר לברר. בה"ח או"ח קכח סק"ו

⁴³ שו"ת שבט הלוי ח"ג סי' קע"ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

